

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх.№	054-06-602
Дата	04.06.2020г.

14.17
Juf

ЧРЕЗ

Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА

44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО

Г-ЖА ДЕНИЦА САЧЕВА

МИНИСТЪР НА ТРУДА И

СОЦИАЛНАТА ПОЛИТИКА

ВЪПРОС

от Дора Янкова, народен представител от ПГ „БСП за България“

На основание чл. 90, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 95, ал.1 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание внасям въпрос

ОТНОСНО: моряците, плавали под български флаг към „Океански риболов“ и „БМФ“, които все още не са придобили правото да получат пенсия за осигурителен стаж и възраст предвид изискванията на §4, ал. 1 от ПЗР на КСО, във вр. с чл. 69б от КСО.

Уважаема г-жо Министър,

Отново се обръщам към Вас с този въпрос, защото не съм удовлетворена от Вашия отговор, изх. № 02-106/06.04.2020 г. Позволявам си да посоча аргументите си за това, а именно:

В отговора си във връзка с уеднаквяване изискванията за пенсиониране на моряците с тези на морските лица и работещите при първа и/или втора категория труд на територията на Република България вие твърдите, че: „Това е необходимо както с цел осигуряване на възможност за финансиране на системата като цяло, така и с оглед недопускане нарушаването на принципа на равнопоставеност на осигурените лица.“ Не се отчита факта, че морските лица, както и работещите

при първа и втора категория труд на територията на страната се определя от КТ на Република България, а при моряците от КТК и изискванията на Международното морско право, поради което и условията за пенсиониране не могат да бъдат еднакви и равнопоставени. Освен това в чл.3, ал.1, б. „а“, т./и/от Конвенция № 71 относно пенсиите на моряците изискването, че моряците трябва да бъдат пенсионирани, е на основание стажа им на работа по море, а не за общ трудов стаж, положен по КТК и КТ на Република България и това се потвърждава от чл.3, ал.1, б. „а“, т. /ii / от Конвенцията, цитирам: „ не трябва/пенсиите на моряците/, **включително с всички други пенсии от общественото осигуряване, които се изплащат едновременно на пенсионирания, да бъдат по-ниски от....**”.

Второто необосновано твърдение е, че: „В тази връзка е важно да се отбележи, че в българското осигурително законодателство няма осигурени лица, които могат да придобият право на пенсия само при наличието на 10 г. осигурителен стаж, независимо при какви условия е положен той, и при навършване на 55-годишна възраст, без каквито и да било други изисквания.” .

Възниква въпросът, как така до 31.12.2010 г. моряците са придобивали право на пенсия при две условия- задължителен стаж на работа по море 10г. за първа и 15 г. за втора категория труд и възраст 57 г., условия отговарящи на чл.3, ал.1 от Конвенция № 71 и те са били достатъчни за тяхното пенсиониране, а за родените по-късно, които са работили при същите условия, но не са придобили право на пенсия до края на 2010 г. от 01.01.2011 г. с незаконното им причисляване към § 4, ал.1 от ПЗР на КСО, във вр. с чл.69б от КСО, същите изисквания се оказват недостатъчни за тяхното пенсиониране?

С начина за преминаване от един режим за пенсиониране към друг е нарушен чл.4, ал.1 от Конвенцията, който предвижда, цитирам: „Пенсионният режим трябва да съдържа съответните разпоредби за запазване на правата, които са в процес на придобиване от лицата, които престават да попадат под действието на този режим.....”. Същевременно, липсват специални разпоредби относно пенсионирането на моряците, както и препращащи такива, които да създават преференциален режим за пенсионирането им, отговарящ на изискванията на конвенцията. Такъв режим не е създаден, а доколкото съществува преференциален режим за лицата, които са работили при условията на първа и/или втора категория труд, то този режим не съответства на изискванията на конвенцията, защото в чл. 3, ал. 1 от нея липсва изискване за сбор от възраст и стаж 100 точки за мъжете, а произволното добавяне на клаузи към международен договор е абсолютно недопустимо. С позоваването си на изискванията на вътрешното законодателство, които противоречат на правните норми на Конвенция № 71 като аргумент, че на моряците са осигурени по-благоприятни условия за пенсиониране, Вие несъобразявате и престъпвате чл. 5, ал. 4 от Конституцията и тълкувателно решение № 7 от 2 юли 1992 г. по к.д. №6/92г. на Конституционния

съд на Република България, във връзка с него, което с обнародването си в държавен вестник е със силата на закон.

Цитирам решението: „Член 5, ал. 4 от Конституцията предвижда **непосредствено включване** на нормите на международните договори като съставна част от вътрешното право на Република България и **предимство за тях пред нормите на вътрешното законодателство, които им противоречат.**”, както в случая изискването за сбор от възраст и стаж 100 точки за мъжете е в противоречие с изискванията на чл. 3, ал. 1 от Конвенцията.

И по-нататък: „За да станат част от вътрешното право на страната и да се осигури прилагането им при действието на сегашната Конституция, е необходимо международните договори да бъдат:

- ратифицирани по конституционен ред.
- обнародвани в Държавен вестник.
- влезли в сила за Република България.”

Конвенция № 71 относно пенсиите на моряците отговоря и на трите изисквания.

„С изпълнението на тези конституционни изисквания те стават част от вътрешното право на страната и съдържащите се в тях правни норми са източник на права и задължения за субектите на вътрешното право.”

„Нормите на инкорпорираните международни договори при противоречия с норми на законови и подзаконови актове от вътрешното законодателство се прилагат с предимство съгласно разпоредбата във второто изречение на чл.5, ал.4 от Конституцията. Те обаче не трябва да противоречат на Конституцията. Този извод се налага от тълкуването на чл.5, ал.4 във връзка с чл.149, ал.1, точка 4 от Конституцията”- за съответствие на законите с общопризнатите норми на международното право и с международните договори, по които България е страна.

„**В отменените конституции** не се съдържат норми за пряко действие и за предимство на нормите на международните договори пред тези на вътрешното право, въпреки че с ратифицирането на Виенската конвенция за правото на договори (ДВ, бр.87/1987г.) България е потвърдила този принцип.”

В сега действащата Конституцията на Р.България от 1991 г., чрез чл. 5, ал.4 от Конституцията са въведени принципите на Виенската конвенция за **пряко действие на нормите на международните договори и предимството им пред тези от вътрешното право.**

На това основание е приета и специалната разпоредба на чл. 30, ал. 1, т. 1 от Правилника за организацията и дейността на НОИ в сила от 01.01.2014г. обн. в ДВ, бр. 8/28.01.2014 г., цитирам: „ТП на НОИ осъществява специализирана дейност по: т.1 отпускане, изменение, спиране и възобновяване на пенсиите, **вкл. пенсиите по международни договори в областта на**

социалното осигуряване и помощи от държавното обществено осигуряване.Този член не само не се прилага, но и не се коментира от МТСП.

И в този смисъл заключението Ви, че „конвенциите осигуряват висока степен на гъвкавост по отношение на тяхното приложение” е незаконосъобразно, защото в чл.3, ал.1 от Конвенцията е предвидено, че максималната възраст, до която моряците **трябва** да бъдат пенсионирани **е 60 години**, а това изискване няма как да бъде изпълнено предвид изискванията на §4, ал.1 от ПЗР на КСО, във вр. с чл.69б от КСО.

Именно по тази причина и за да се избегне налагането на санкции на Република България от Европейския съюз и Международната организация по труда за неизпълнение изискванията на международен договор, по който Република България е страна е и моето питане: **„Какъв е броят на моряците плавали под български флаг към „Океански риболов” и „БМФ”, които са навършили 60 години, имат и изискуемия от Р.България задължителен стаж на работа по море за първа и/или втора категория, но все още не са се пенсионирали поради изискванията на §4, ал.1 от ПЗР на КСО/чл.69б от КСО/?**

В отговора Ви е дадено сведение, че за периода от 01.01.2010 г., когато беше въведено самоосигуряването за морските лица, до 31.12.2019г. броя на осигурявалите се **морски лица** е 4603, а пенсиониралите се на основание чл.69б от КСО /§4, ал.1 от ПЗР на КСО/ са 1249, но не става ясно колко от тях са моряци.

Имайки предвид, че корабите на „БМФ” и „Океански риболов” са били предназначени за извършване на търговска дейност извън териториалните води на Република България и **всички работили на борда на тези кораби са моряци** съм отправила искането да бъде извършена проверка в ТП на НОИ- гр. Бургас и ТП на НОИ - гр. Варна по „личните им досиета” във връзка с питането ми. Бях изненадана от отговора, „че такава проверка може да бъде извършена само въз основа на предоставен ЕГН/ЛН/ЛНЧ на лицето, поискала пенсия”. Двете предприятия са обявили несъстоятелност и след излизането на решението на съда при условие, че по закон личните досиета на моряците трябва да се пазят 50 години, обявилите несъстоятелност предприятия са длъжни да ги предоставят на съхранение в съответното ТП на НОИ. При предаването на документацията представителите на ТП на НОИ **трябва** да направят опис на получената документация, който да включва най-малко трите имена, ЕГН-то, професията и категорията труд на всеки един моряк работил в „БМФ” и „Океански риболов”. Именно по ЕГН-то може да се направи и справка, която искам, като се започне от родените през 1961г., 1960, 1959, 1958,1956, 1955 и 1954 г.

Това ще даде реална представа за броя на лишените от право на пенсии моряци, поради причисляването им към § 4, ал. 1 от ПЗР на КСО /чл.69б от КСО/, за да се вземат необходимите

мерки от страна на МТСП за привеждане фактическото положение на тия български моряци относно правото им за пенсиониране за осигурителен стаж и възраст в съответствие с императивните изисквания на чл.3, ал.1 от Конвенция № 71 относно пенсиите на моряците.

Очаквам, Уважаема Г-жо Министър, предвид гореизложеното, че ще дадете необходимото разпореждане на двете ТП на НОИ да направят тази справка, която да ми бъде предоставена.

Моля отговорът на въпроса да е в писмен вид.

Дора Янкова